

KAUNOS'TAKİ QUINTUS VEDIUS CAPITO ANITI
THE MONUMENT OF QUINTUS VEDIUS CAPITO AT KAUNOS

UFUK ÇÖRTÜK*

Özet: Quintus Vadius Capito Anıtı, 1970'li yılların başında, Liman Agorası'nın kuzey kenarındaki Stoa'nın hemen batısında, Glykinna Anıtı'nın kuzey kenarına bitişik durumda tespit edilmiştir. Anıtın kuzey yöne doğru olan bölümü yaklaşık kaide yüksekliğine kadar, diğer güney bölümü ise yalnızca kaideye kadar korunmuş durumdadır. Anıt en altta bir basamak, onun üstünde bir oturma bankı, alt tarafı profilli alçak bir kaide, yüksek orthostat bloklarla oluşturulmuş gövde ve üst tarafı profilli taç bloklarından oluşmaktadır. Anıt üzerinde 3 farklı alanda yazıt görülmektedir: En altta basamağın cephesinde; alçak kaidenin profilli kısmının üzerindeki düz alanda ve orthostat bloklarının cephesinde. Anıtın inşasında şipolien malzeme kullanılmıştır. Ayrıca yapı tekniği açısından özensizdir. Bu yüzden bu anıt Kaunos için bu kadar değerli olan bu ailenin onuruna yakışmamaktadır. Bu da anıtın kentin başka bir yerinde dikili olduğunu ve tekrar bugünkü yerine bilemediğimiz herhangi bir nedenden dolayı yeniden dikilmiş olabileceğini akla getirmektedir. Vadius ailesi ile ilgili olarak, tanrıça Leto'nun başrahibi olan dede Quintus Vadius P. f. Capito ile başlayan rahiplik görevinin, Flavia Maxima gibi aynı sülalenin sonraki fertleri tarafından da sürdürülmüş olduğu anlaşılmaktadır. Anıtın Hadrian Dönemi'nin sonlarında dikildiğini ve eklemelerin de, son kuşak olan Flavia Maxima'nın yaşadığı Antonius Pius Dönemi'nin sonlarında yapılmış olduğu söylenebilir.

Abstract: In the early 1970's the monument of Quintus Vadius Capito was found on the northern edge of the Kaunos Harbour Agora, adjacent to the northern edge of the Glykinna Monument in the west Stoa. The northern part of this monument is preserved to approximately the height of the base while only the base survives from the southern part. It comprises a step at the bottom, a bank above, the lower side of the profile of a low-base, high orthostate blocks and the upper side of the body and high-profile crown orthostate blocks. The inscriptions on the monument are in three different positions: on the bottom face of the step, on the flat section above the section profile of the lower base and, carved upon the face of the orthostate blocks. Some spolien material was employed and there is some imprecision in terms of the construction technique employed. In appearance therefore, this monument seems unworthy of the honor of the family members whose names are recorded on it who were so precious to Kaunos. It seems for some reason this monument was first erected in some other part of the city and it was subsequently re-erected in its present location. Regarding the Vadius family, the father superior of the goddess Leto, grandfather Quintus Vadius, P. f. Capito began with the priesthood, maintained, like Flavia Maxima, within the members of the same family. This monument was erected at the end of the reign of Emperor Hadrianus, the joining has been period of last member Flavia Maxima, the end of Antonius Pius.

Anahtar Kelimeler: Kaunos • Liman Agorası • *Eksedra* • Vadius Capito • Lykia-Pamphylia Eyaleti

Keywords: Caunus • Harbour Agora • *Exedra* • Vadius Capito • Province of Lycia-Pamphylia

* Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü, Muğla. ufukcortuk@hotmail.com
"Kaunos Liman Agorası Anıtları" başlıklı hazırladığım doktora tezi kapsamında incelediğim Quintus Vadius Capito Anıtı'nın yayına hazırlanmasındaki desteği ve yönlendirmeleri için Kaunos kazıları başkanı sayın hocam Prof. Dr. Cengiz Işık'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

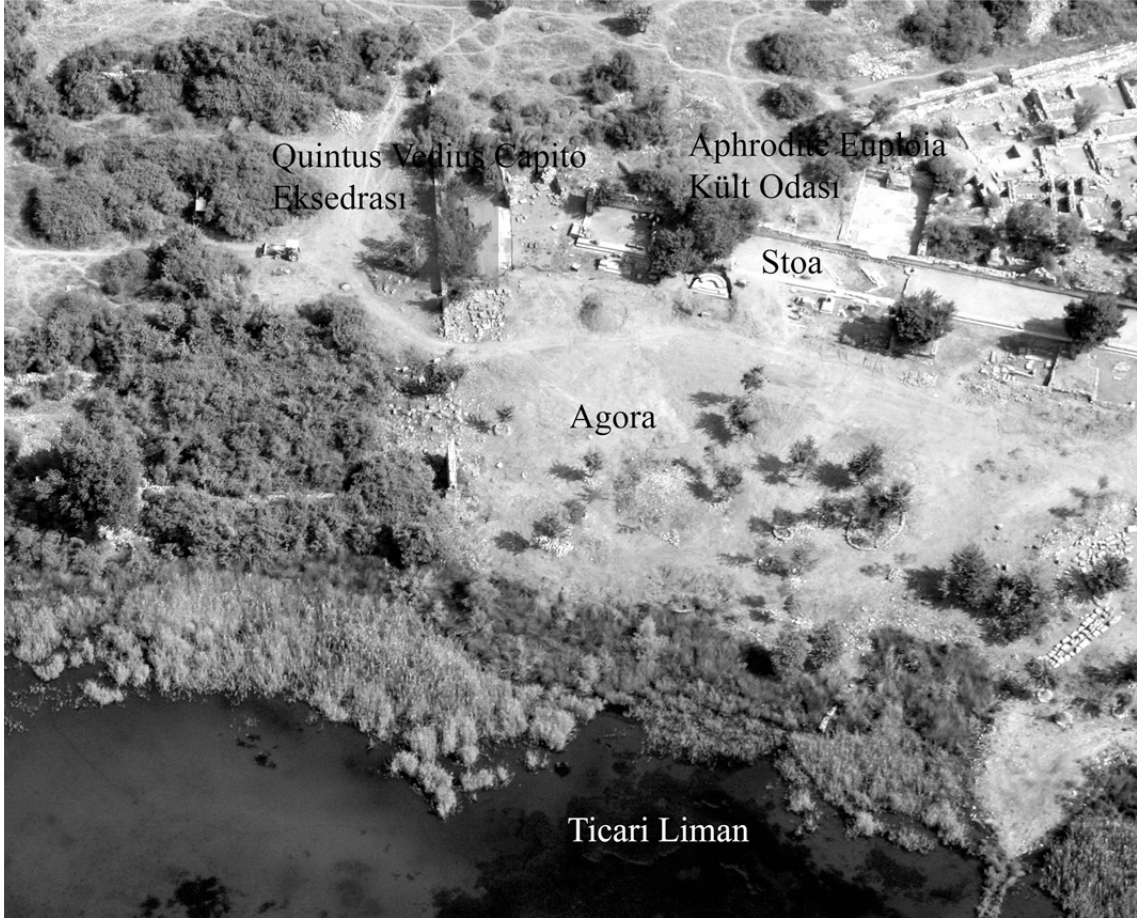

Fig. 1. Quintus Capito Anıtı'nın Konumu

"Karia'nın güneyinde, Rodos'un karşı kıyısındaki Kaunos'un hinterlandı kuzeyden Menderes Ovası'na açılan dağlarla, batı yönden ise denize bakan Kaya Mezarları ve vadilerle ayrılmış, yüzünü doğuya ve güneydeki Lykia'ya doğru çevirmiştir. Özellikle Doğu Akdeniz ve Ege Denizi arasında karşılıklı olarak seyreden gemiler için, o zamanlar önemli bir liman şehriydi"¹. Kentin önemi sadece yazılı belgelerle değil son yıllarda kazılarla açığa çıkartılan kalıntı ve anıtlarla da anlaşılmıştır. Kentin önemi ve zenginliği kamu yapılarının yanında kent mobilyası olan anıtların zenginliğine ve çeşitliliğine de yansımıştır.

Kentin kültürel ve sosyal yapısının zenginleşmesinin hissedildiği agora, şüphesiz insan trafiğinin en yoğun olduğu alandır. Güneyi, zamanında ticari liman olan bugünkü Sülüklü Göl; kuzeyi stoa; kuzeydoğusu Teras Tapınağı önünden geçen cadde; güneydoğusu Çeşme Binası; batısı Quintus Veditus Capito ve Glykinna Anıtları ile sınırlanan bir başka cadde ve Roma Dönemi bazilikası ile kuşatılmıştır (fig. 1)².

Kentin gerek sosyal, gerek siyasi ve gerekse ticari anlamda yükünü taşıyan bu alanda birçok farklı işlev ve özelliğe sahip mimari dokunun kalıntıları açığa çıkartılmıştır. Çeşme Binası³ ve

¹ Ögün et al. 2002, 14.

² Ögün et al. 2002, 118.

³ Çeşme Binası, Liman Agora'sının güneybatı köşesinde bulunmaktadır bk. Işık 1994b, 1-25.

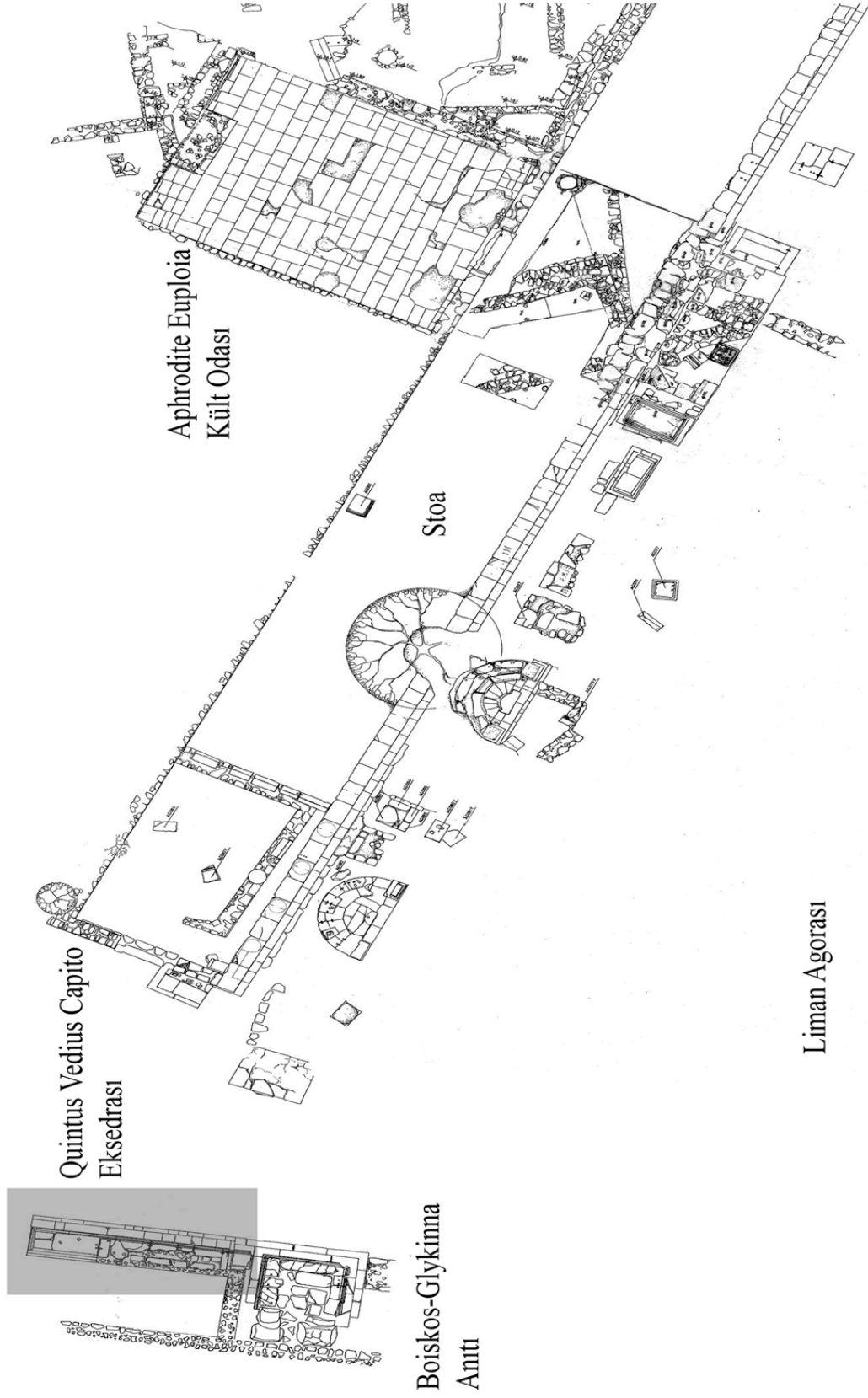

Fig. 2. Quintus Vedius Capito Anıtının Kent Planındaki Yeri

*stoa*⁴ gibi kentin vazgeçilmez, görkemli devlet yapılarının yanında, Kaunos'un ileri gelen aileleri⁵, kentin önemli siyasi yüzleri⁶ ve döneminin tanınan komutanları⁷ hakkında bilgi veren birçok anıt ve heykel kaidesi ile birlikte kendilerini ölümsüzleştirmek isteyen kentin önemli ailelerinin farklı formda yapılmış anıtları dikkati çekmektedir. Diğer taraftan kentin siyasi tarihine *agora*'nın nasıl ışık tuttuğunun bir başka tartışmasız belgesi, *stoa*'nın güneydoğu köşesinde bulunan Roma halkını temsilen dikilmiş devasa bir 'demos' heykeline kaidelik eden "Şükran Anıtı"⁸.

Kentin ticari gücünü ortaya koyan ve özel bir arkeolojik belge olan "Ölçek Taşı"⁹ aynı zamanda Kaunos'un M.Ö. IV. yüzyılda hala bağımsız bir bölge olduğunun da belgesi kabul edilmektedir. Paleocoğrafyadaki değişikliğin kentin ticari aktivitesinde nelere mal olduğunu da, yine bu alandaki Çeşme Binası'nın limana bakan batı duvarının dış yüzü ile bu yöndeki antanın cephesine yazılmış yeni 'gümrük nizamnamesi' açıkça anlatmaktadır¹⁰.

Kaunos *Agora*'sı aynı zamanda dinsel hüviyetlidir de: *Agora*'nın kuzeyini sınırlayan *stoa*'nın arka duvarı içine yapılmış kutsal bir oda açığa çıkartılmıştır. Bu oda bugüne kadar yalnızca yazıtlardan tanınan, özellikle liman kentleri için önemli bir tanrıçanın, "gemicilere iyi yolculuklar, tüccarlara bol kazançlar ihsan eden" Aphrodite Euploia'nın kutsal mekanıdır¹¹.

Agora düzlüğünde öylesine bir başka yapının kalıntıları daha durmaktadır ki, işlevi nedeniyle çok özel bir yapıdır bu. Yazıtının nominatif (yalın) ekle bitmesine dayanılarak kabul edilen Boiskos ve Glykinna'ya ait bir "Kenotaph"¹². Şükran Anıtı'nın hemen güneyindeki yüksek prizmal anıt: "Bağış Anıtı"¹³. Kuzey yüzü hariç, diğer yüzleri tamamen yazıtlı olan bu anıtın farklı formunun yanında bizler için önemi, yazıtının içeriğidir. Çünkü yazıt, Kaunos'un 'prosopografya' ve 'onomastiği' hakkında genişçe bir liste sunmaktadır¹⁴.

⁴ 96,82 m. uzunluğunda ve 8,20 m. genişliğindeki *stoa*, Liman *Agora*'sının kuzey kenarını tamamen sınırlamaktadır Ögün *et al.* 2002, 137. *Stoa* ile ilgili çalışmalar için ayrıca bk. Ögün 1968, 122; Doruk 1978, *passim*; Özer 1996, *passim*.

⁵ Neophron *Eksedra*'sı için bk. Marek 2006, 273-278; Çörtük 2012a, 63 vdd.

⁶ Çeşme Binası ile *stoa*'nın doğu ucu arasındaki *agora* trafiğinin en yoğun olduğu alanda Romalıları memnun etmek için o zamanın Roma valisi 'Licius Lucinius Murena'nın atlı heykelinin dikildiği anıt bu siyasi yüzlerden biridir. Bernhard 1972, 123 vdd; Tuchelt 1979, 92 vdd. ve 153; Marek 1988, 285 vdd; Ögün *et al.* 2002, 123-125; Marek 2006, 284-285.

⁷ Bu komutanlar arasında özellikle Konon ve Philokles'in heykel kaideleri dikkati çekmektedir. Zamanında Liman *Agora*'sında olması gereken Atinalı komutan Konon'un ve Sidon Kralı Philokles'in heykel kaideleri 1999 yılı çalışmalarında *agora*'nın kuzey kenarındaki Apollon Kutsal Alanı'nda Bizans Dönemi'ne ait duvarlarda devşirme malzeme olarak bulunmuştur. Bk. Ögün *et al.* 2002, 14-15, 19-20; Marek 2006, 263-265; Çörtük 2012b, 139-150.

⁸ Işık 1994a, 138 vdd; Ögün *et al.* 2002, 122-123; Marek 2006, 270-271.

⁹ Bugün Kaunos Roma Hamamı'nın *ambulacrum* bölümünde korunan Ölçek Taşı Apollon Kutsal Alanı'na doğu kenardan bitişik *andron*'ların arka duvarı boyunca uzanan yolda, devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Ölçek Taşı'nın da yine kullanım amacından dolayı orijinal yerinin Liman *Agora*'sında, ticari limana yakın bir noktada olması gerektiği söylenebilir bk. Ögün *et al.* 2002, 20-21; Diler 2007, 75 vdd.

¹⁰ Bean 1954, 85-110; Pleket 1958, 128 vdd; Brandt 1987, 91 vdd; Işık 1994b, 3; Ögün *et al.* 2002, 133-136; Marek 2006, 175-221.

¹¹ Ögün *et al.* 2002, 142-146.

¹² Marek 2006, 281-282.

¹³ Marek 1993, 86-92; Ögün *et al.* 2002, 121; Marek 2006, 223-229.

¹⁴ *Supra*, dipnot 13.

Fig. 3. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (doğudan)

Kaunos Agorası (bünyesinde barındırdığı anıtlardan açıkça belli ki) kentin her türden aktivitesine, sosyal, siyasi, ticari, hukuksal ve dinsel yönden cevap veren çok önemli bir alandır. Kent yaşamını bize aktaran bu anıtların bugüne kadar açılmış olanlarının arkeolojiye kattığı bir diğer önem ise bunların mimari yapılarındaki çeşitliliktir. Kaunos Liman *Agora*'sı anıtları içinde öyle bir anıt bulunmaktadır ki, gerek mimari yapısı gerekse ismini taşıdığı ailenin görev ve yetkileri bağlamında agora anıtları içinde farklı bir yapı ortaya koyan Quintus Vedius Capito Anıtı'dır.

Konum

Quintus Vedius Capito Anıtı, Liman *Agora*'sının kuzey kenarını sınırlayan *stoa*'nın hemen batısında, Boiskos-Glykinna Anıtı'nın kuzey kenarına bitişik durumdadır (fig. 1-2). Anıt, ilk olarak 1970'li yılların başında açığa çıkartılmıştır¹⁵. Anıtın hemen doğusundan geçen palaestra terasından limana doğru ilerleyen liman caddesi ise 2007 yılı kazı sezonunda açılmıştır. Anıtın kuzey yöne doğru olan bölümü yaklaşık kaide yüksekliğine kadar, diğer güney bölümü yalnızca kaideye kadar korunmuştur.

Malzeme

Anıtın inşasında ön cephede açık gri mermer, arka cephede ise lila renkli kireç taşı ve gri mermer olmak üzere farklı malzemeler kullanılmıştır¹⁶.

Ölçüler

Kuzey-güney doğrultulu ince uzun bir plan sergileyen anıtın en alt basamaktan genişliği 7,94 m.,

¹⁵ Boiskos-Glykinna Anıtı'nın kuzey kenarına bitişik durumda bulunan *eksedra*'nın, Boiskos-Glykinna Anıtı'nın açığa çıkartıldığı 1978 yılından yola çıkarak 1970'li yılların başında tespit edildiğini söyleyebiliriz. Konu ile ilgili olarak bk. Ögün 1980, 63.

¹⁶ Lila renkli kireç taşının Kaunos'ta birçok anıt ve yapıda yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Lila renkli kireç taşı Kaunos'un kuzeybatısını sınırlayan Ölemez, Sivri Hisar ve Balıklar Dağı'nın yamaçlarından elde edilen bir taştır. Aslında koyu lila renginde olan bu taşlardaki beyaz damarlar, taşın karakteristik yapısını oluşturmaktadır bk. Işık – Marek 2005, 239. Lila renkli kireç taşının antik dönem isimleri ve içerikleriyle ilgili henüz bir çalışma yapılmamıştır.

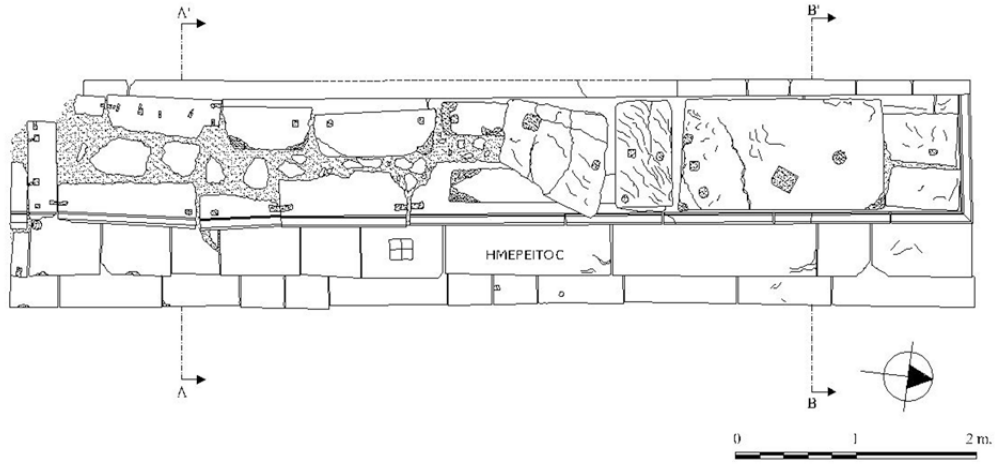

Fig. 4. Quintus Vedius Capito Anıtı Planı

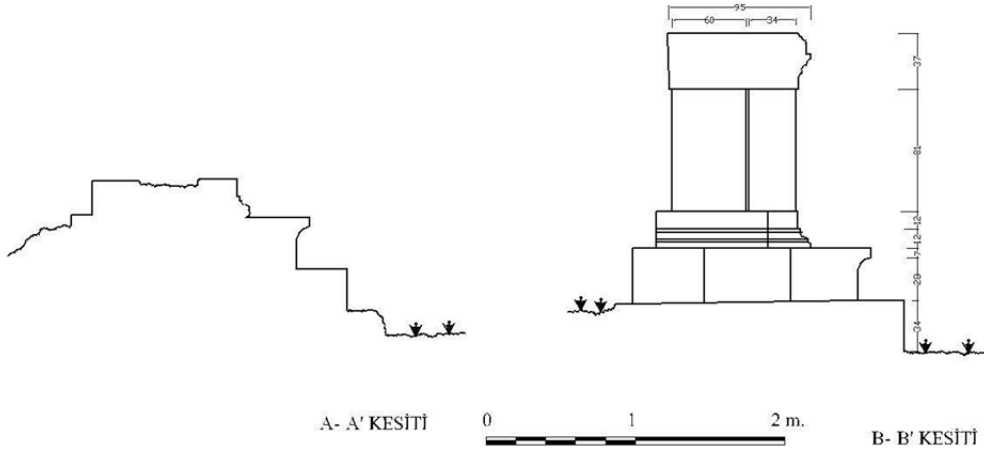

Fig. 5. Quintus Vedius Capito Anıtı Kesitleri

Fig. 6. Quintus Vedius Capito Anıtı (Sağ Köşedeki Aslan Ayağı)

Fig. 7. Quintus Vedius Capito Anıtı (Sol Köşedeki Aslan Ayağı)

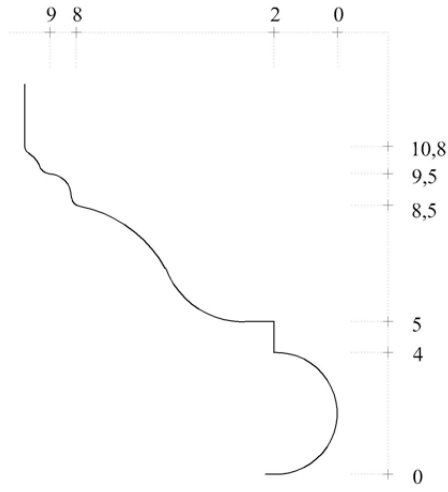

Fig. 8. *Quintus Vedius Capito Anıtı*
(Alçak Kaide'nin Profili)

Fig. 9. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Güneyden)

Oturma bankı sağ ve sol köşelerde birer dekoratif aslan ayağı ile sınırlandırılmıştır. Aslan ayakları birbirlerinin aynı olmayıp farklı tip ve profil sergilemektedir. Sağ köşedeki aslan ayağı oturma bankı ile beraber yapılmışken soldaki, sadece aslan ayağı genişliğinde bir bloktan yapılarak buraya sıkıştırılmıştır (fig. 6-7).

Oturma bankı üzerindeki alçak kaide farklı boyutlarda on bloktan oluşmaktadır. Kaide, en altta bir torus, bunun üzerinde ince bir şerit silme, kyma-rekta profili ve bunun üzerinde de ince bir tespih silme¹⁷ ile profillendirilmiştir (fig. 8). Kaide, profilli kısımdan sonra 0,12 m. dik yükselerek son bulmaktadır. Aynı ölçülerde ve tipte profillendirme anıtın kuzey kısa yüzünde de görülmektedir.

¹⁷ Tespih silme daha küçük boyutlu yarım yuvarlak bir form çizen, profil itibarıyla inci dizisinin profili şeklinde ifade edilebilir.

orta bölümdeki korunan orthostat bloklarının toplam genişliği 4,19 m., anıtın toplam yüksekliği (ön cepheden) 2,12 m., orthostat bloklarının yüksekliği ise 0,80 m. olarak ölçülmüştür.

In-Situ Kalıntılar

Anıt en altta bir basamak, onun üstünde bir oturma bankı, alt tarafı profilli alçak bir kaide, yüksek orthostat bloklarla oluşturulmuş gövde ve üst tarafı profilli taç bloklarından oluşmaktadır (fig. 3).

Özenli bir işçilik göstermeyen anıtın özellikle ön cephesinde birinci basamağın orta noktasına yakın bir alanda ve arka cephenin neredeyse tamamında murç izleri görülmektedir. Fakat anıtın ön basamak, kaide, taç ve orthostat blokları özenli bir şekilde perdahlanmıştır. Orthostat bloklarının ve taç bloklarının korunmadığı sol kenardan blokların birbirlerine kenetlerle bağlandığı izlenmektedir (fig. 4). Ayrıca üstteki blokların da alt bloklara dübellerle bağlandığı alçak kaide nin ön ve arka blokları üzerindeki izlerden anlaşılmaktadır. Gerek kenet yuvalarında gerekse dübel yuvalarının bazılarında kurşun kalıntılar hala daha görülmektedir.

Anıtın ön cephesinde en altta gelişi güzel konulmuş ve yer yer izlenebilen, dışarı doğru çıkıntı yapacak şekilde yerleştirilmiş *euthynteria* izlenmektedir. *Euthynteria*'nın üstünde on iki bloktan oluşan basamak 0,27 m. (sol kenarda) ve 0,34 m. (orta noktada) arasında değişen ölçülerde yükseldikten sonra oturma bankına dayanarak son bulmaktadır. Basamak üstünde on bloktan oluşan oturma bankı ise dik yükseldikten sonra dışarı doğru kavimli bir şekilde dönmekte ve sonra dik yükselerek son bulmaktadır (fig. 5).

Alçak kaidenin devamı niteliğinde sol kenardaki aslan ayağının soluna, Glykinna Anıtı'nın 2. basamağı hizasına yerleştirilen üstten 0,63 m. x 0,48 m. alttan (profil ile) 0,75 m. x 0,61 m. ölçülerinde dikdörtgen bloğun ön cephesinde farklı bir profillendirme görülmektedir. Profilli alan en altta basamak burnu silmesi¹⁸ ve bunun üzerinde bir kyma-rekta profili ve iki ince şerit silmeden oluşmaktadır. Kaide bloklarından en soldaki (aslan ayağı üzerindeki ince uzun blok) bloğun üst düzlemi hemen sol yanındaki blokta olduğu gibi kaba bir şekilde bırakılmıştır.

Anıtın ön cephesinde sadece kuzey kenarda orthostat blokları korunmuştur. Korunan blokların toplam uzunluğu 4,19 m., orthostat bloklarından en soldaki aslan ayağına kadar olan mesafe ise 3,58 m'dir (fig. 9-10). Ön cephede sağ kenarda korunmuş orthostat bloklarından en sağdaki blok A üstten 0,60 m. alttan 0,63 m. genişliğinde, 0,34 m. kalınlığında, bunun yanındaki blok B 1,145 m. genişliğinde, 0,32 m. kalınlığında, ortadaki küçük olan blok C üstte 0,335 m. altta 0,36 m. genişliğinde ve en soldaki

Fig. 10. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Kuzeyden)

Fig. 11. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Arkadan)

¹⁸ Basamak burnu silmesi (*thumb*) küçük boyutlu yarım yuvarlak bir form çizmektedir. Fakat bu tipteki yarım yuvarlağın üst kısmı basık, alt kısmı biraz şişkince bir profil formundadır. Bu formdaki silmeler basamak burnu silmesi (*thumb*) olarak adlandırılmaktadır bk. Hasol 2005, 360.

Fig. 12. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Üstten)

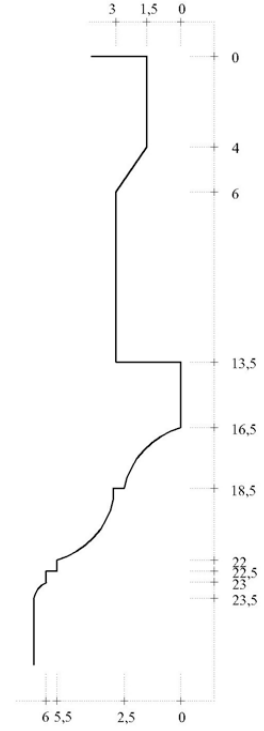

Fig. 13. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Taç Bloğu Profili)

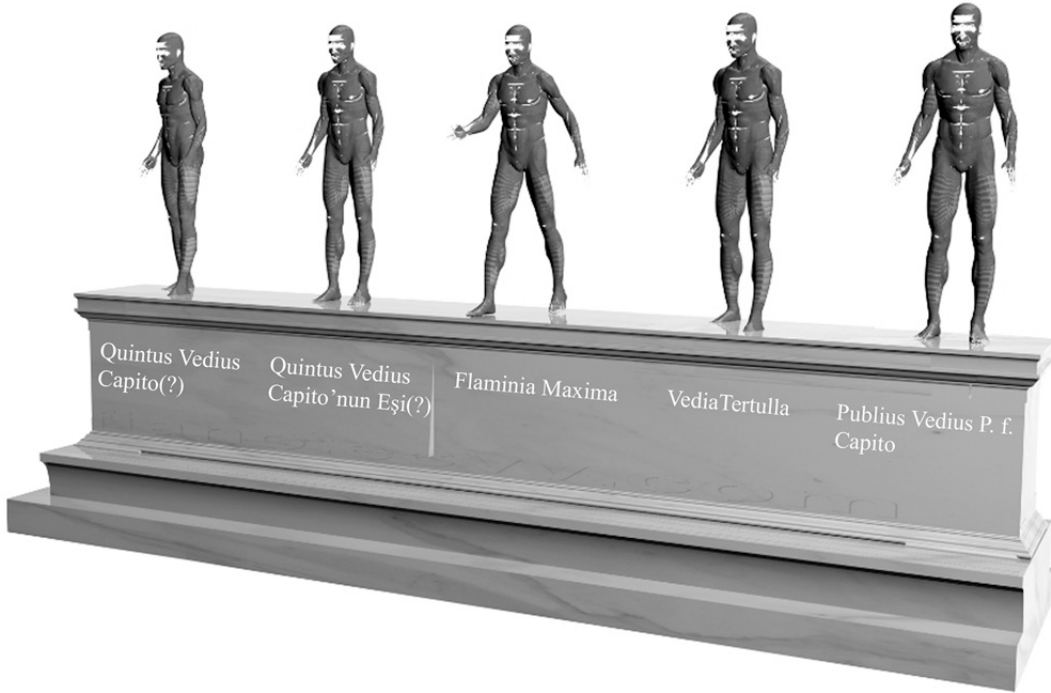

Fig. 14. *Quintus Vedius Capito Anıtı* (Restitüsyon Denemesi)

büyük blok D ise 2,04 m. genişliğinde ve 0,28 m. kalınlığındadır. Orthostat bloklarının yükseklikleri ise blok A 0,79 m., blok B ve C 0,80 m. ve blok D 0,81 m. olarak ölçülmüştür.

Anıtın arka cephesi tamamen kaba bir şekilde bırakılmıştır. Ön cephede görülen oturma bankı ve profillendirmeler arka cephede düz bir şekilde yapılmıştır (fig. 11). Alt kesimdeki bloklardan lila renkte olanlar oldukça kaba bir şekilde bırakılmışken gri mermerden olan blokların bazılarının perdahlandığı görülmektedir.

Arka cephede ise genişlikleri 0,29 m. ile 1 m., yükseklikleri 0,79 m. ile 0,80 m. olan ve kalınlıkları 0,29 m. ile 0,46 m. arasında değişen 9 orthostat bloğu korunmuştur. Kuzey arka köşedeki bloğun arkaya bakan cephesini yaklaşık 0,03 m. genişliğinde bir anathyrosis çevrelemektedir. Bu bloktakine benzer bir uygulama başka bloklarda görülmemektedir. Özellikle anıtın sol kenarındaki arka orthostat bloklarının üst düzlemlerinde kanırtma yuvaları ve yuvarlak dübel yuvaları yer yer görülmektedir.

Orthostat bloklarının üzerindeki taç bloklarından sadece üçü korunmuştur (fig. 4 ve 12). Taç kısmın toplam yüksekliği 0,36 m.'dir. Kuzeydeki taç bloğu 1,70 m., ortadaki blok 0,47 m. ve güneydeki oldukça yıpranmış olan blok ise en iyi korunmuş yerinden 0,85 m. genişliğindedir. Blok kalınlıkları ise 0,92 m.'dir. Taç bloklarının ön cephesi dik yükselerek profilli alana bağlanmaktadır. Profilli kısım en altta iki ince şerit silme ile başlamaktadır. Bunun üzerinde konkav (içbükey)-konveks (dışbükey) profil kombinasyonu bulunmaktadır. Bu profil kombinasyonundan sonra bir bant silme gelmektedir. Bant silmeden sonra üstteki profilli alan dışa doğru yatay bir eğimle ikinci bir bant silme ile son bulmaktadır (fig. 13). Taç bloklarının üst düzlemlerinde farklı boyutlarda yuvalar görülmektedir. Bu yuvalar gövdeyi oluşturan orthostat blokları cephesindeki yazıt sütunlarını karşılayacak şekilde yerleştirilmiş ve bunlar genel olarak serbest bir duruş sergileyen bronzdan heykellerin oturma yuvalarıdır.

Anıttaki Graffiti

Oturma bankı bloklarından sağdan 4. bloğun üst yüzeyinde HMEPEITOS yazısı bulunmaktadır. Ayrıca yine sağdan 5. bloğun üst yüzeyinde görülen birbirlerine bitişik yapılmış o dönemin bir taş oyununa ait olabileceği düşünülen, kazıma olarak yapılmış dört adet kare şekildedir oluşan çizgiler yapının kent ve kent yaşamının kişi bazında sosyal yansımalarını göstermesi açısından ilginç örneklerdendir (fig. 4). Bu sosyal yansımalarını, anıtın oturma basamağında zamanını geçiren kent halkının bazen bir yazı bazen de çeşitli şekillerle sosyal ilişkiler kurması şeklinde yorumlayabiliriz.

Yazıtlar

Anıt üzerinde 3 farklı alanda yazıt görülmektedir: En altta basamağın cephesinde; alçak kaidenin profilli kısmının üzerindeki düz alanda ve orthostat bloklarının cephesinde (fig. 3)¹⁹.

Basamak cephesindeki yazıt:

Οὐηδίου Καπίτωνος

“*Vedius Capito'nun (anıtı)*”

Alçak kaide üzerinde:

τὴν ἐπιμέλειαν καὶ δαπάνην τὴν ἰς τοὺς ἀνδριάντας καὶ τὴν βᾶσιν ἐποίησατο παρ' ἑαυτοῦ
Κοῖντος Οὐηδίου Κοῖντου υἱὸς Κυρεῖνα Καπίτων τεμῆς ἔνεκεν καὶ εὐσεβείας τῆς εἰς τοὺς
προγόνους καὶ τὸ ἑαυτοῦ γένος.

¹⁹ Marek 2006, 319, 321.

“Onur ve dindarlığından dolayı ataları ve kendi soyu için heykellerin ve kaidenin bakım ve finansmanını bizzat Quintus oğlu Kyrene’li Quintus Vedius Capito tarafından karşılandı”.

Anıtın orthostat blokları üzerindeki yazıtlar üç grup altında toplanmıştır; üç farklı sütun şeklinde olan yazıtlardan kuzeydeki, blok B’nin üzerinde, ortadaki blok D üzerinde kuzey yöndeki blok C’ye yanaşık ve güneydeki de yine blok D üzerinde güney kenara yanaşık olarak bulunmaktadır.

Blok B;

- [Καυνίων ἢ β]ουλή καὶ ὁ δῆμος Φλαμίνιαν
 [— — —] Φλαμίνιου θυγατέρα Μαξιμίαν,
 [(?)ἀδελφῆ]ν Ποπλίου [Φλαμινί]ου Φρόντωνος,
 [γυναῖκα] δὲ Κοῖντου Οὐηδίου Ποπλίου υἱοῦ
 5 [Καπίτωνος, μητέρα δὲ Κοῖντου Οὐηδίου Κοῖν]-
 [του υἱοῦ Καπίτωνος, στεφανηφόρου Βασιλέως]
 [τοῦ θεοῦ καὶ γυμνασιάρχου τετράκις, ξένου]
 [αὐτοκρατόρων, πατὸς καὶ προγόνων] χειλι-
 [άρχων ἀρχιερέων στεφανηφόρων] γυμνασιάρ-
 10 [χων ξ]ένων [αὐτοκρατόρων βασι]λέων ἀνθυπά-
 [των] ἡγεμόνων, ζή[σ]α[σα]ν σεμνῶς καὶ σωφρό-
 [νως κ]αὶ φιλάνδρως καὶ πάση ἀρετῇ διενέγκασαν.

Blok D1;

- [Καυνίων ἢ βουλή καὶ ὁ δῆμος Οὐηδίαν]
 [Τερτύλλαν, θυγατέρα Κοῖντου Οὐηδίου]
 [Ποπλίου υἱοῦ Καπίτωνος, ἀδελφὴν δὲ]
 [Κοῖντου Οὐηδίου Κοῖντου υἱοῦ Καπί]-
 5 [τωνος, πατὸς καὶ προγόνων χειλιάρχων]
 [ἀρχιερέω]ν στεφανηφό[ρων γυμνασιάρχων]
 [ξένων αὐτο]κρατόρων [βασιλέων]
 [ἀν]θυπάτων ἡγεμόνων, γυναῖκα το[ῦ]
 [Φ]λαουίου Τιτιανοῦ ἀρχιερέως τοῦ Λυκί-
 10 ων ἔθλους τετειμημένου {ς} ἐν ταῖς
 κατὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, σεμνότητι
 καὶ σωφροσύνη καὶ φιλανδρία καὶ πάση ἀ-
 ρετῇ καὶ δικαιοσύνη διαφέρουσιν.

Blok D2;

- [Καυνίων ἢ βουλή καὶ ὁ δῆμος Κοῖντον Οὐηδίων Ποπλίου υἱὸν Καπίωνα]
 [τὸν πατέρα τοῦ Κοῖντου Οὐηδίου Καπίτωνος, — — — — — — — — —]
 [— — — — — — — — —] ἐπισήμως καὶ μεγαλοψύχως παρεσχημένον, στεφαν[η]-

- [φορήσαντα Βα]σιλέ[ως τ]οῦ θεοῦ [εὐσεβῶς, γ]υμνασιαρχήσαντα [πά]-
 5 [σης ἡλικίας κα]ὶ τύχης τετράκις μόνον καὶ πρῶτον καὶ τῆς γερουσίας ἐ[ξά]-
 [κικς (?) δω]ρεάν, γυμνασιαρχήσαντά τε καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐγγόνου Φλαουίου
 Καπίτωνος δωρεάν καὶ ἀναδόντα τοῖς γερουσιασταῖς τὰς ἐκκειμέ-
 νας ἰς τὸ ἔλαιον, πατρός καὶ προγόνων χειλιάρχων ἀρχιερέων στε-
 φανηφόρων γυμνασιάρχων ξένων αὐτοκρατόρων βασιλέων ἀνθυ-
 10 πάτων ἡγεμόνων, ὑπὸ τῆς πατρίδος πολλάκις τετειμημένον καὶ ὑπὸ ἐτέρων
 δήμων ἐλευθέρων καὶ πόλεων ἀνδριάσιν καὶ ψηφίσμασιν καὶ ὑπὸ τοῦ Λυκίων
 ἔθνους ψηφίσματι καὶ προεδρεία, ὁμοίως τειμηθέντα καὶ ὑπὸ τῶν ἀπὸ
 τῆς οἰκουμένης ἀθλητῶν ἱερονεικῶν στεφανειτῶν καὶ τούτων ἀδελφῶν καὶ
 πατέρων καὶ ἐπιστατῶν καὶ νεανίσκων, πρεσβεύσαντα καὶ πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας
 15 δωρεάν, τελέσαντα δὲ καὶ ἐτέρας πρεσβείας πλείστας πρὸς ἀνθυπάτους καὶ ἡγεμόνας
 καὶ ὑπ' αὐτῶν τετειμημένον, γραμματεύσαντα τῆς πόλεως καὶ εὐθηνίαν παρασχόντα, ἀγω-
 νοθετήσαντα πολυτελῶς, ἱερατεύσαντα Διὸς Πολιέως καὶ Λητοῦς τῆς πρὸς τοῖς θερμοῖς,
 ἔν τε ἐπιδόσεσιν καὶ ἐπαγγελίαις καὶ ἐστιάσεσιν καὶ παραπώλαις αἰεὶ φιλοτειμηθέντα ὡς δι-
 ηνεκῆ λειτουργῶν καὶ ἄρχοντα, πολειτευόμενον σεμνῶς καὶ ἐναρέτως καὶ δικαίως
 20 καὶ φιλανθρώπως τῷ τε παντὶ δήμῳ συμφερόντως καὶ τοῖς κατ' ἄνδρα
 vacat ἀπροσκόπως ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς αὐτόν.

Yorum

Chr. Marek'e göre alçak kaide üzerindeki yazıttan anıtın Quintus Vedius P. f. Capito'nun oğlu Quintus Vedius Q. f. Capito tarafından yapıldığını anlamaktayız²⁰. Fakat orthostat blokları üzerindeki mevcut yazıtlarda bu ismin geçmemesi, anıtın tahrip olan sol kenarındaki kayıp bloklardan biri Quintus Vedius Q. f. Capito'nun yazıtını ve üstündeki taç bloğu da heykelini taşıyor olmalıdır. Anıtın bir aile anıtı olduğu düşüncesiyle ve anıtın orthostat bloklarının ölçülerinin de 5 farklı heykeli barındıracak boyutlarda olması nedeniyle Quintus Vedius Q. f. Capito'nun eşinin de bir heykelinin bulunması en mantıklı karar olacaktır (fig. 14). Sonuç olarak; anıt en sağda Publius Vedius Capito'nun oğlu, Tanrı Basileus'un *stephanephoros*'u, Zeus Polieus'un²¹ ve tanrıça Leto için tahsis edilmiş sıcak su kaynağının yani kutsal kaynağın rahibi, baba Quintus Vedius P. f. Capito, onun solunda, Lykia Birliği'nin başrahibi Titus Flavius Titianus'un eşi, Quintus Vedius P. f. Capito'nun kızı ve Quintus Vedius Q. f. Capito'nun kızkardeşi, Lykia Birliği'nin baş rahibesi Vedia Tertulla, anıtın orta noktasında ise kutsallığını ve saygınlığını hiçbir zaman kaybetmeyen bir kişilik olan Quintus Vedius P. f. Capito'nun eşi, Quintus Vedius Q. f. Capito'nun ve Vedia Tertulla'nın anneleri Flaminia Maxima bulunmaktadır. Annenin solunda ise oğul Quintus Vedius Capito'nun eşi ve en solda da asıl anıt sahibi Quintus Vedius Q. f. Capito yer alır.

²⁰ Marek 2006, 319.

²¹ Zeus'un politik içerikli epitet'lerinden olan Polieus devletin bütünlüğünü ve kentin koruyucu tanrısı işlevine de sahiptir. Bk. Şahin 2001, 155. Zeus Polieus kültürünün Karia Bölgesi'nde, Rhodos Pereia'sındaki Phonix kentinde de görüldüğünü burada bulunmuş bir rahipler listesinden öğrenmekteyiz. Bk. Blümel, 1991, no. 103, 119, 501.

Karşılaştırma

Quintus Vedius Capito Anıtı, orthostat blokları iki kabuklu olan, dikdörtgen formlu bir *eksedra* mimarisi sergilemektedir. Capito anıtı gibi dikdörtgen planlı ve profilli oturma bankına sahip M.S. II. yüzyıla tarihlenen benzer tipte inşa edilmiş bugün için tek bir anıt bilinmektedir. Bu anıt, M.S. I. yüzyıl sonu, II. yüzyılın başına tarihlenen, Letoon'daki tapınakların önünden geçen kutsal yolun karşısında tespit edilen Arruntii Anıtı'dır²². Diğer taraftan dikdörtgen formlu *eksedra*'ların M.Ö. III. yüzyıldan itibaren inşa edildiği görülmektedir.

M.Ö. III. yüzyıla tarihlenen Delphoi'da Apollon Alanı'ndaki Athena koridorunun batısında tespit edilen *Eksedra* C ve D²³ ve Kıta Yunanistan'da Argos'un kuzeybatısındaki Kassope antik kentinin *agora*'sının kuzey kenarını sınırlayan Kuzey *Stoa*'sının ortalarında tespit edilen M.Ö. III. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen *Eksedra* B²⁴, F²⁵, G²⁶ ve H²⁷ gerek planları gerekse ön tarafındaki kenarları dekoratif birer aslan ayağı ile sınırlandırılmış tek sıra oturma bankları ile bu tip *eksedra*'ların M.Ö. III. yüzyıl örneklerindedir.

Delphi'den tapınak terasındaki Apollon Kutsal Alanı'ndaki M.Ö. I. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen *eksedra* 413/414²⁸ ve M.Ö. I. yüzyılın başlarına tarihlenen Priene Agorası'nın kuzey kenarında tespit edilen *eksedra* 12²⁹, form olarak, profilli oturma bankı, orthostat blokları ve heykelleri taşıyan alçak kaideleri ile bu tipin M.Ö. I. yüzyıl örneklerindedir. Bu örneklerin dışında Lagina'da *apsidal propylon*'un önünde tespit edilen ve yazıtına göre M.Ö. I. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen heykel kaidesi grubu da iki kabuklu orthostat blokları, dikdörtgen formu ile bu tip *eksedra*'ların benzer örneklerindedir³⁰.

Vedius Anıtı'nda kullanılan profillerin yakın duran örneklerini birçok yapıda görmekteyiz. Alçak kaidede görülen *torus* ve *kyma-rekta*'dan oluşan profillendirmenin M.S. II. yüzyılda kullanıldığına dair bir örnek bulunmamaktadır. Bunun dışında Delos'ta Apollon Temenos'unda bulunan ve M.Ö. II. yüzyılın sonlarına tarihlenen *Eksedra* D'nin anta bloğunun oturduğu kaide altında³¹, M.Ö. 197-159 yılları arasına tarihlenen Pergamon orta *gymnasion* terası, kuzey *stoa*'daki 58 nolu odanın dışındaki pilaster kaidesinde³² ve M.Ö. yaklaşık 110 yıllarına tarihlenen Delos'tan Poseidonatlar tesisinde 10 nolu odanın güneyindeki nişin kaidesinde görülmektedir³³. Bu tip profiller M.Ö. I. yüzyılda da görülmektedir. Sulla Dönemi'ne tarihlenen (M.Ö. 88-81) Roma'daki Argentina Tapınak A'nın sütun kaidelerinde görülen profiller bu tipin M.Ö. I. yüzyıl örneklerindedir³⁴.

Diğer taraftan taç bloğunun ön cephesinde görülen konkav-konveks profil kombinasyonu M.Ö.

²² Öztaner 2012, 231-242.

²³ Daux – Salac 1932, 81 vdd. fig. 6. C, D; Haussoullier 1881, 3; von Thüngen 1994, 60-61 lev. 13, 2; 14, 1 ek 9, 2-3.

²⁴ Dakaris 1972, fig. 49; Catling 1984, 38 fig. 59. 8; von Thüngen 1994, 63 lev. 15, 2 ve ek 10, 2.

²⁵ Dakaris 1972, fig. 49; Catling 1984, 38 fig. 59. 3; von Thüngen 1994, 63-64 lev. 16, 1 ve ek 11, 1.

²⁶ Dakaris 1972, fig. 49; Catling 1984, 38 fig. 59. 7; von Thüngen 1994, 64 lev. 16, 2 ve ek 11, 2.

²⁷ Dakaris 1972, fig. 49; Catling 1984, 38 fig. 59. 20; von Thüngen 1994, 64-65 lev. 17, 1.

²⁸ Courby 1927, 265-266 fig. 208; von Thüngen 1994, 61-62, lev. 14, 2 ek 10, 1. *Eksedra*'nın yazıtları ile ilgili olarak bk. Homolle 1899, 555; Colin 1909, 293 no. 56c; Bourguet 1914, 301 vdd; Dittenberger 1917, 740.

²⁹ Wiegand – Schrader 1904, 208 lev. XII, 12; von Thüngen 1994, 126, lev. 65, 2 ek 43, 1.

³⁰ Şahin 1997, 85-86; Tirpan 1998, 173-194.

³¹ von Thüngen 1994, 109 ek 75, 2.

³² Schazmann 1923, 37; Shoe 1936, 100 lev. XLIX, 5; Erder 1967, 111 lev. E 28.

³³ Pickard 1921, lev. I-IV; Shoe 1936, 100 lev. XLIX, 6; Erder 1967, 111 lev. E 29.

³⁴ Shoe 1965, 182 lev. LVIII, 2.

III. yüzyılda Selinus'tan bir payanda başlığında³⁵ ve Delos'tan L formlu portikonun hemen arkasında tespit edilen bir *eksedra*'nın heykel kaidelerinde görülmektedir³⁶. Konkav-konveks profil kombinasyonu M.Ö. III. yüzyılda heykel kaidelerinde de kullanılmıştır. Lindos'tan M.Ö. 251 yılına tarihlenen Philokrates'in yuvarlak heykel kaidesinde konkav-konveks profil kombinasyonu görülmektedir³⁷.

Konkav-konveks profil kombinasyonu M.Ö. II. yüzyılda Delos'ta³⁸ ve Pergamon'da bazı *eksedra*larda görülmektedir³⁹. Konkav-konveks profil kombinasyonu *eksedra* ve heykel kaideleri dışında, M.Ö. II. yüzyılda özellikle kapı ve pencere lentolarında ve ionik arşitrav taç bloklarında kullanılmıştır⁴⁰.

Konkav-konveks profil kombinasyonu Kaunos dışında Delos'tan M.Ö. I. yüzyılın başlarına tarihlenen Poseidon alanındaki *eksedra*'nın anta üstü bloklarında⁴¹ ve M.Ö. I. yüzyıla tarihlenen yine Delos'tan *Ekседra* 93'ün anta başlıklarında bu profil tipi görülmektedir⁴². Konkav-konveks profil kombinasyonu M.Ö. I. yüzyılda heykel kaidelerinde de kullanılmıştır. Lindos'tan M.Ö. 42 yılına tarihlenen Athenodoros'un heykel kaidesinde bu profil tipi görülmektedir⁴³.

Konkav-konveks profil bir noktada kyma-rektaya yakın benzerlik içindedir. Fakat konkav ve konveks eğriler arasında yatay bir çizginin olması, kyma-rektadan farklı bir yapı sergilemesine sebep olmaktadır.

Yapım Evreleri ve Rekonstrüksiyonu

Anıt üzerindeki bazı detaylar bu anıtın buraya başka bir alandan getirildiğini gösterir niteliktedir. Özellikle basamak blokları üzerinde görülen karşılığı olmayan kenet yuvası izleri, arka cephede sağ arka köşedeki bloğun arkaya bakan cephesi üzerindeki anathyrosis ve gerek ön gerekse arka cephe üzerindeki yan yana duran bazı blokların kaba, bazı blokların da pürüzsüz bir şekilde işlenmiş olması gibi detaylar anıtın daha önce başka bir alandan sökülerek burada ikinci defa kurulduğunu destekler niteliktedir (fig. 4, 9 ve 11). Diğer taraftan anıtın sol kenarındaki aslan ayağının sağdakinden farklı tipte ve oturma bankından bağımsız bir bloktan yapılmış olması da bu parçanın başka bir yapı olduğunu veya anıt buraya getirildikten sonra yapılarak buraya yerleştirildiği düşüncesini akla getirmektedir. Ayrıca anıt üzerinde buraya kurulmasından sonra bazı eklemelerin de yapıldığı gözlenmektedir. Anıtın hemen solunda bulunan Boiskos-Glykinna Anıtı ile basamak, oturma bankı ve

³⁵ Shoe 1952, 113 lev. XVIII, 9.

³⁶ Vallois 1923, fig. 3; von Thüngen 1994, 90-91 lev. 37, 2 ek 23, 2 ve 72, 2.

³⁷ Blinkenberg 1941, 314-315 no. 91; Schmidt 1995, 272 kat. II. 7 fig. 235.

³⁸ Delos'tan M.Ö. 160-150 yılına tarihlenen *Ekседra* 78'de (Vallois 1923, 127-128, 137 fig. 186, 191, 206 lev. I, IX, 78; von Thüngen 1994, 98-99 lev. 45 ek 28, 3) ve M.Ö. II. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen *Ekседra* A üzerinde görülmektedir (Courby 1912, 50 vdd, 91 vdd. figs. 65, 68-71, 117 lev. I, II; von Thüngen 1994, 107-108 lev. 50, 52 ek 73).

³⁹ Pergamon'dan M.Ö. 159-138 yıllarına tarihlenen II. Attalos *eksedra*'sının anta başlıklarında (Rascdorff 1895, 58-60 fig. ile lev. XXV, XXVII ve XXIX; von Thüngen 1994, 122 lev. 61, 2 ek 39) ve doğu anıtı olarak adlandırılan ve M.Ö. II. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen *eksedra*'nın anta başlıklarında görmekteyiz (Rascdorff 1895, 62-64 fig. ile lev. XXVI, XXVII, 4-7 ve XXX; von Thüngen 1994, 149-150 lev. 82, 1 ek 57).

⁴⁰ Shoe 1936, 49 lev. XXII, 13 ve 25, 135 lev. XXIV, 19.

⁴¹ Pickard 1921, 25 vdd. fig. 23; von Thüngen 1994, 111-113 lev. 54, 1 ek 72, 2.

⁴² Vallois 1923, 120-122 fig. 179-180, 209 lev. I, IX, 93; von Thüngen 1994, 124-125 lev. 63 ek. 73.

⁴³ Blinkenberg 1941, 678-684 no. 347; Schmidt 1995, 381 kat. IV. 1. 142 fig. 270.

alçak kaide sırasına, (soldaki aslan ayağının soluna) yerleştirilen veya sıkıştırılan blokların, anıtın bu yöne doğru daha sonraki bir dönemde genişletildiğini göstermektedir. Alçak kaidenin devamı olan bloktaki profillendirme alçak kaidedeki profillendirmeden farklı olarak yapılmıştır.

Anıtın inşasında kullanılan malzemenin şipolyen olmasının yanında, yapı tekniği açısından özensizliği, Kaunos için değerli olan bu kişinin onuruna yakışmamaktadır. Bu da anıtın kentin bir başka önemli noktasında dikili olduğunu ve bugün bilemediğimiz herhangi bir nedenden dolayı limanda Glykinna-Boiskos Anıtı'nın hemen yanına yeniden dikilmiş olabileceğini akla getirmektedir.

Tarihleme

Blok B üzerindeki baba Quintus Vedius P. f. Capito'nun yazıtında “*evrensel atletler birliği*” tarafından onurlandırıldığı ifadesi anıtın tarihlenmesinde önemli bir ipucudur.

Bir atlet birliği ile ilişkili olarak bilinen en erken kayıt M.Ö. I. yüzyıla tarihlenen Erythrai'da bulunan bir yazıttır. Bu yazıtta başarılı bir atletin Erythrai ve Elis halkları ile *Evrensel Atletler Birliği ve Kutsal Oyunların Galipleri/Hieronikai* tarafından bir çelenkle onurlandırıldığı ifade edilmektedir⁴⁴. Bu yazıttan aynı dönem içerisinde birbirinden bağımsız iki farklı birliğin olduğunu öğrenmekteyiz; *Evrensel Atletler Birliği* ve *Hieronikai*. Asıl burada bizi ilgilendiren birlik Quintus Vedius P. f. Capito'nun onurlandırıldığı “*Evrensel Atletler Birliği'dir*”. Bazı araştırmacılar *Evrensel Atletler Birliği'nin* yalnızca Roma İmparatorluk Dönemi'nde organize olduklarını öne sürmelerine karşın, Erythrai yazıtı *Evrensel Atletler Birliği'nin* Hellenistik Dönem sonunda da var olduğunu göstermesi açısından önemli bir kaynaktır⁴⁵. Bu birlik Knidos⁴⁶ ve Olympia'da⁴⁷ ele geçen iki yazıtta da karşımıza çıkmaktadır. L. Moretti tarafından köklerinin Roma İmparatorluk Dönemi'nde Asia'da olduğu söylenen birliğin, Tiberius ile Nero Dönemi'nin sonları arasındaki bir dönemde ortadan kaybolduğu veya Roma'ya taşınarak bir ucu Romalı başka bir birlik tarafından yeri alınmış olduğu söylenmektedir⁴⁸. Bu birliğin ortadan kaybolmasından sonra imparator Claudius, Vespasianus ve sonraki imparatorlar tarafından desteklenen, şehirden şehre gezen aktif durumda olan atletlerin oluşturduğu kutsal bir birlik bilinmektedir⁴⁹. Bu birliğin ismi Claudius ve Vespasianus'un mektuplarının bulunduğu bir papürüste de geçmektedir⁵⁰. Diğer taraftan bu birlikle ilgili verilerin Hadrianus Dönemi'nden öncesine gittiğinin tam olarak ispatlanamadığı görüşünün de bulunduğunu burada belirtmekte yarar var⁵¹.

Anıtı tarihlemeye yönelik diğer önemli ipucu ise anıta ait orthostat blokları üzerindeki yazıtlarda geçen dede Publius Vedius Capito'dur. 2000 yılı kazı sezonunda Köyceğiz Gölü kıyısındaki Sultaniye Kaplıcaları çevresinde tespit edilen Titus Flavius Titianus Quirina Mettianus' un kız kardeşi⁵²

⁴⁴ Engelmann – Merkelbach 1972-1973 no. 429. Ayrıca bk. Tanrıver 1996, 43.

⁴⁵ Poland 1909, 147 vdd; Gardiner 1987, 174-176.

⁴⁶ Munro 1916, 794; ayrıca bk. Robert 1969, no. 616.

⁴⁷ Dittenberger – Purgold 1896, no. 436.

⁴⁸ Moretti, 1948, 213 no. 243; Moretti 1953, 178 no. 65; Caldelli 1992, 75 vdd.; Marek 2006, 325. Ortadan kaybolduktan sonra adının değişerek Roma'ya taşınıp taşınmadığı ve ne zaman gerçekleştiği tam olarak bilinmemektedir. Bk. Forbes 1955, 243; Pleket 1973, 208, 213, 217 vdd.

⁴⁹ Prusias ad Hypium ve Herakleia Pontike'den ele geçen yazıtlar bu düşüncüyü desteklemektedir (ayrıca bk. Ameling 1985, no. 49; Jonnes 1994, no. 2; Marek 2006, 325).

⁵⁰ Oliver 1989, 99-102 nos. 27-28, 37.

⁵¹ Marek 2006, 325.

⁵² Roos 1968, 160-161 no. 3 fig. 17a; Robert – Robert 1969, 222-223 no. 545; Marek 2006, 317-318.

Flavia Maxima'nın⁵³ heykel kaidesi üzerindeki yazıtta Flavia Maxima'nın, Publius Veditus Capito'nun torunu olduğu, Publius Veditus Capito'nun *IV. Legio Scythica*'da *tribunus militum* olarak görev yaptığı ifadesi geçmektedir. *IV. Legio Scythica* ilk olarak yaklaşık M.Ö. 42 yıllarında Marcus Antonius tarafından Parthlara karşı kurulmuş bir lejyondur⁵⁴. M.S. 56/57 yıllarında Suriye Eyaleti'ne sevk edilen *IV. Legio Scythica*, orada Fırat kıyısındaki Zeugma'da⁵⁵ M.S. III. yüzyıla kadar uzun süre konaklamıştır⁵⁶. Lejyonun Anadolu'dan ilk asker alımlarına M.S. 55 yılında başladığını⁵⁷ ve M.S. II. yüzyılda Parth seferleri sırasında Anadolu'yu yeniden asker kaynağı olarak kullandığını, ayrıca Ephesos, Pergamon, Ankyra ve Caesarea gibi kentlerin bu lejyona asker verdiğini bilmekteyiz⁵⁸. Publius Veditus Capito en azından *IV. Legio Scythica*'nın Zeugma'ya taşındığı dönem olan M.S. 56/57 yıllarında *tribunus militum* olarak görev yapmış olmalıdır. Böylelikle Flavia Maxima anne tarafından dedesinin babası olan Publius Veditus Capito'nun 3. kuşaktan torunu olmakta ve bu tarih de dolayısıyla Antonius Pius Dönemi'nin (M.S. 138-161) sonlarına işaret etmektedir⁵⁹.

Genel değerlendirme itibari ile Quintus Veditus P. f. Capito'nun onurlandırıldığı atleler birliğinin Hadrianus Dönemi'nden (M.S. 117-138) öncesine gitmemesi ve anıtı yaptıran Quintus Veditus Q. f. Capito'nun dedesi olan Publius Veditus Capito'nun *IV. Legio Scythica*'da *tribunus militum* olarak görev yapmaya başladığı tarihin M.S. 56/57 yılları olması (Quintus Veditus Q. f. Capito'nun torun olarak yaşadığı dönem (iki kuşak sonrası) Hadrianus Dönemi'nin (M.S. 117-138) sonlarına gelmekte) Quintus Veditus Capito anıtını iki noktadan aynı döneme tarihlenmesini gerektirmektedir. Bu veriler ışığında anıtın Roma İmparatoru Hadrianus Dönemi'nin sonlarında yapıldığını ve muhtemelen Boiskos-Glykinna Anıtı'na doğru eklemelerin de, son kuşak olan Flavia Maxima'nın yaşadığı Antonius Pius Dönemi'nin (M.S. 138-161) sonlarında yapılmış olduğu söylenebilir.

Değerlendirme

Veditus ailesine adanan bu anıtlarla gerek Kaunos'un gerekse bölgenin dinsel yapısı ile ilgili önemli sonuçlara ulaşılmaktadır. Kaunos'taki Leto tapınımı ile ilgili olarak önemli bilgiler sunan anıt özellikle Veditus ailesi ve bu aile ile bağları olan kişilerin görev ve yetkilerinin öğrenilmesini de sağlamaktadır. Quintus Veditus Capito anıtının yazıtında Quintus Veditus P. f. Capito'nun tanrıça Leto'nun kaynak kenarında bulunan kutsal bir alanın rahibi olduğunu öğrenmekteyiz. Fakat kent içinde kaynak içrikli kutsal bir alan bulunmamaktadır. Bu noktada Köyceğiz Gölü kıyısındaki Sultaniye Kaplıcaları'nda ele geçen Flavia Maxima'nın heykel kaidesi üzerindeki yazıttan annesinin Lykia Birliği'nin baş rahibesi Vedia Tertulla olduğunu öğrenmekteyiz. Dolayısıyla Flavia Maxima'nın heykel kaidesinin Sultaniye Kaplıcaları'nda bulunması ve burada Arkaik Dönem'den Roma Dönemi'ne kadar olan süreçte inşa edilmiş çeşitli bina kalıntıları ile liman duvarı, antik dönemlerde burada yapılmış olan şifa tesislerinin arkeolojik belgeleri olarak durmaktadır⁶⁰. Böylelikle Sultaniye Kaplıcaları'ndaki Leto Kutsal Alanı'nın başrahibi olan dede Quintus Veditus P. f. Capito ile başlayan rahiplik görevi,

⁵³ Marek 2006, 315-317.

⁵⁴ Keppie 2000, 75.

⁵⁵ Wagner 1976, 143 vdd.; Şahin 1982, 159 no. 1382.

⁵⁶ Wagner 1976, 135-146; Speidel 1983, 9.

⁵⁷ Kaya 2005, 93.

⁵⁸ French 1983, 47 vdd.; Mitchell 2012.

⁵⁹ (Dönemsel olarak her kuşağın ortalama 35 yılda bir değişmesinden) Nesillerin ortalama kaç yılda bir değiştiğine ilişkin konu ile ilgili bk. Dunbabin 1999, 447-452.

⁶⁰ Ögün *et al.* 2002, 178.

Flavia Maxima gibi aynı sülalenin sonraki fertleri tarafından da sürdürülmüş olmalıdır.

Leto rahibesi olduğunu bildiğimiz Flavia Maxima'nın annesinin Lykia Birliği'nin baş rahibesi Vedia Tertulla ve babasının da yine Lykia Birliği'nin başrahibi Titus Flavius olduğunu Kaunos'ta tespit edilen anıtlar üzerindeki yazıtlardan öğrenmekteyiz⁶¹. M.Ö. I. yüzyılda Roma'nın Asia Eyaleti'ne ait kentlerinden biri olan Kaunos, M.S. I. yüzyılın son çeyreğinden itibaren Lykia-Pamphylia Eyaleti'nin bir parçası olmalıdır. Kaunos'un, Roma'nın Lykia-Pamphylia Eyaleti'nin bir kenti olduğu tarih kesin olmamakla birlikte, tespit edilen arkeolojik veriler bu tarihi en azından M.S. 80'li yılların başına kadar indirmektedir. Çünkü M.S. I. yüzyılda birçok Lykia-Pamphylia Eyaleti valisi veya yönetici akrabaları Kaunos'ta birer anıtla onurlandırılmıştır. Kentte en erken onurlandırılan M.S. 74-76 yılları arasında Lykia-Pamphylia *legatus pro praetore*'si olan Lucius Luscius Ocrea'nın⁶² oğlu Marcus Liscius'u görmekteyiz⁶³. Bunun dışında M.S. 80-82 yılları arasında yönetici olan eyalet *legatus*'u C. Caristianus Fronto'nun karısı Calpurnia Paula'nın, M.S. yaklaşık 90-93 yıllarındaki *legatus*'u Iulius Quadratus'un kız kardeşi Iulia Polla'nın, M.S. 93-98 yılları Lykia-Pamphylia Eyaleti'nin *proconsul*'ü Gaius Kalestrius Tiro'nun, M.S. 98-99 yıllarında Lykia-Pamphylia Eyaleti'nde *legatus pro praetore*'si olan L. Iulius Marinus'un oğlu'nun, M.S. 98-102 yılları arasına tarihlenen Lykia-Pamphylia ve Galatia *procurator*'u Gaius Cassius Salamallas'ın birer heykelle ve M.S. yaklaşık 103-105 yıllarındaki eyalet *legatus*'u Pompeius Falco'nun bir *eksedra* ile onurlandırıldığını görmekteyiz. Ayrıca Kaunos'ta Roma'nın Asia Eyaleti yöneticilerine ait M.S. I. yüzyıla tarihlenen herhangi bir anıtın veya yazıtın bulunmayışı bu görüşü kısmen desteklemektedir. Hatta Kaunos'un Bizans Dönemi'nde de bir Lykia kenti olduğunu Hierokles'ten öğrenmekteyiz⁶⁴.

Diğer taraftan Quintus Vedius Capito Anıtı'nın vermiş olduğu bilgilerle özellikle M.S. II. yüzyılda Kaunos'un Lykia Birliği'ne üye kentlerden biri olabileceği üzerine bir düşünce de akla gelmektedir. M.S. 43 yılında Roma İmparatoru Claudius Dönemi'nde Lykia Birliği şehirleri, Roma'nın Lykia Eyaleti'ne dönüştürülmüştür⁶⁵. Bu bağlamda Roma'nın Asia Eyaleti şehirlerinden olan Kaunos da İmparatorluk Dönemi'nde Lykia Eyaleti'ne dahil edilmiş olmalıdır. Çünkü Lykia Birliği Roma egemenliği altında da çalışmalarına devam ettiğinden kesin olmamakla birlikte Kaunos'un Lykia Birliği'nin bir üyesi olması gerektiği ve bu yüzden Roma'nın Lykia Eyaleti'ne dahil edilmiş olduğu ile ilgili görüşler de bulunmaktadır⁶⁶. Bu bağlamda Asia Eyaleti'nin bir kenti olan Kaunos'un Lykia yolunun bir istasyonu olması⁶⁷ ve Lykia Birliği'nin baş rahibesi Vedia Tertulla'nın Kaunos'lu Vedius ailesine mensup biri olması gibi arkeolojik veriler, kentin Lykia Birliği şehirlerinden biri olarak davranıldığını ve birlik şehirleri ile aynı statüde olduğunu düşündürse dahi bu yargı kesin değildir.

⁶¹ Çörtük 2012b, 154-167.

⁶² Rémy 1989, 288-289 no. 234.

⁶³ Lucius Luscius Ocrea'nın Kaunos'ta altın bir çelenk ile onurlandırıldığını, bugün kazı evi taş eserler deposunda bulunan bir blok parçasından anlamaktayız. Yazıtı ilişkin olarak bk. Marek 2006, 308-309 no. 129. Marcus Liscius için bk. AE 1981, no. 829; Balland 1981, no. 49.

⁶⁴ Hier. *Synek.* 682-685.

⁶⁵ Marek 2010, 413.

⁶⁶ Marek 2011, 57-58.

⁶⁷ Aynı zamanda Kaunos'un Lykia yolunun sayısız istasyonlarından biri olduğunu da bilmekteyiz. Lykia yolu ile ilgili olarak bk. Mittenhuber 2009, 18. Kaunos'un bir Lykia istasyonu olduğu ile ilgili olarak bk. Şahin – Adak 2007, 39. Bu yol güzergâhı üzerinde Lykia dışında Pamphylia Eyaleti'nde Attaleia'nın, Asia Eyaleti'nde Kibyra ile Laodikeia arasında bulunan başka bir kentin yol istasyonu olduğu bilinmektedir bk. Şahin – Adak 2007, 41.

BİBLİYOGRAFYA

- AE 1981 l'Année Épigraphique Année 1978. Eds. C. André, M. Le Glay – P. Le Roux. 1981.
- Ameling 1985 W. Ameling, *Die Inschriften von Prusias ad Hypium*. Bonn 1985.
- Balland 1981 A. Balland, *Inscriptions d'époque imperiale du Letoon*. FdX VII. Paris 1981.
- Bean 1954 G. E. Bean, "Notes and Inscriptions from Caunos". *JHS* 74 (1954) 85-110.
- Bernhardt 1972 R. Bernhardt, "Zwei Ehrenstatuen in Kaunos für L. Licinius Murena und seinen Sohn Gaius". *Anadolu* 16 (1972) 117-122 (Çev.: B. Ögün, "Kaunos'ta L. Licinius Murena ve Oğlu Gaius şerefine Dikilmiş İki Heykel". *Anadolu* 16 (1972) 123-128.
- Blinkenberg 1941 Chr. Blinkenberg, *Lindos II.1 Inscriptions*. Berlin, Copenhagen 1941.
- Blümel 1991 W. Blümel, *Die Inschriften der Rhodischen Peraia*. IK 38. Bonn 1991.
- Bourguet 1914 M. Bourguet, *Ruines des Delphes*. Paris 1914.
- Brandt 1987 H. Brandt, "Die Zollinschriften von Myra und Kaunos und ein neues Zeugnis aus Xanthos". *EA* 10 (1987) 91-95.
- Caldelli 1992 M. L. Caldelli, "Curia athletarum, iera xystike synodos e organizzazione delle terme a Roma". *ZPE* 93 (1992) 75-87.
- Catling 1984 H. W. Catling, "Archaeology in Greece, 1983-84". *ArchRep* 30 (1984) 3-70.
- Colin 1909 G. Colin, *Épigraphie. Inscriptions du Trésor des Athéniens*. FdD III, 2. Paris 1909.
- Courby 1912 F. Courby, *Le Portique d'Antigone. Exploration archéologique de Délos V*. Paris 1912.
- Courby 1927 F. Courby, *Le Sanctuaire d'Apollon, Topographie et Architecture, La Terrasse du Temple*. FdD II, 2. Paris 1927.
- Çörtük 2012a U. Çörtük, "Kaunos Neophron Exedrası". Eds. K. Dörlük, T. Kahya, S. R. Boyraz – T. Ertekin, *Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması I: Anadolu Akdenizi Sempozyumu 04-07 Kasım 2009, Antalya*. İstanbul (2012) 63-76.
- Çörtük 2012b U. Çörtük, *Kaunos Liman Agorası Anıtları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir 2012.
- Dakaris 1972 S. I. Dakaris, *Cassopaia, The Antiquity of Epirus. The Acheron Necromanteion. Ephyra-Pandosia-Cassope*. Athens 1972.
- Daux – Salac 1932 G. Daux – A. Salac, *Inscriptions Depuis le trésor des Athéniens jusqu'aux bases de Gélon*. FdD III. *Épigraphie*. 3¹. Paris 1932.
- Diler 2007 A. Diler, "Kaunos'tan Bir Ölçek Taşı (Sekoma)". Eds. C. Işık, Z. Çizmeli-Ögün – B. Varkıvaç, *Calbis Baki Ögün'e Armağan Melanges Offerts Á Baki Ögün*. Ankara 2007. 75-81.
- Dittenberger – Purgold 1896 W. Dittenberger – K. Purgold, *Die Inschriften von Olympia, Olympia V: die Ergebnisse der von dem Deutschen Reich veranstalteten Ausgrabun*. Berlin 1896.
- Dittenberger 1917 W. Dittenberger, *SIG II*. Lipsiae 1917.
- Doruk 1978 S. Doruk, *Batı Anadolu'da Hellenistik Çağ Stoaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi. Ankara 1978.
- Dunbabin 1999 T. J. Dunbabin, *The Western Greeks: The History of Sicily and South Italy from the Foundation of the Greek Colonies to 480 BC*. Oxford 1999.
- Engelmann – Merkelbach 1972-73 H. Engelmann – R. Merkelbach, *Die Inschriften von Erythrai und Klazomenai, II*. Bonn 1972-73.

- Erder 1967 C. Erder, *Hellenistik Devir Anadolu Mimarisinde Kyma Rekta-Kyma Reversa*. Ankara 1967.
- Forbes 1955 C. A. Forbes, "Ancient Athletic Guilds". *CPh* 50 (1955) 238-252.
- French 1983 D. French, "Recruitment in Asia Minor for the Legio IV Scythica". Ed. S. Mitchell, *Armies And Frontiers in Roman and Byzantine Anatolia*. Oxford (1983) 47-59.
- Gardiner 1987 E. N. Gardiner, *Athletics of Ancient World*. Oxford 1987.
- Hasol 2005 D. Hasol, *Mimarlık ve Yapı Sözlüğü*. İstanbul 2005.
- Haussoullier 1881 B. Haussoullier, "Fouilles A Delphes. Le Portique Des Athéniens et Ses Abords". *BCH* 5 (1881) 1-19.
- Hier. *Synek.* (= Hierokles, *Synekdemos*)
Kullanılan Metin: *Synekdemos*. Ed. Th. Mommsen. Berolini 1866.
- Homolle 1899 Th. Homolle, "Inscriptions de Delphes". *BCH* 23 (1899) 374-388.
- Işık 1994a C. Işık, "Ein Pfeilermonument zu Ehren des Populus Romanus auf der Hafenagora von Kaunos". *Lykia* 1 (1994) 138-151.
- Işık 1994b C. Işık, *Kaunos, Liman Agorası, Çesme Binası. Das Brunnenhaus an der Hafenagora*. Ankara 1994.
- Işık – Marek 2005 C. Işık – Chr. Marek, "Die Basen der Hekatomniden in Kaunos-Kbid". Eds. B. Brandt, V. Gassner – S. Ladstätter, *Festschrift für Friedrich Krinzinger, Synergia II* (2005) 239-247.
- Jonnes 1994 L. Jonnes, *The Inscriptions of Heraclea Pontica. IK 47*. Bonn 1994.
- Kaya 2005 M. A. Kaya, "Roma Lejyonerleri ve Anadolu". *TArasD* 38 (2005) 83-94.
- Keppie 2000 L. Keppie, *Legions and Veterans: Roman Army Papers 1971-2000*. Stuttgart 2000.
- Marek 1988 Chr. Marek, "Karien im Ersten Mithradatischen Krieg". Eds. P. Kneissl – V. Losemann, *Alte Geschichte und Wissenschaftsgeschichte, Festschrift für Karl Christ*. Darmstadt (1988) 285-308.
- Marek 1993 Chr. Marek, "Çankırı ve Kastamonu'da Araştırmalar, Kaunos ve Patara Kazılarında Epigrafik Araştırma". *AST* 11 (1993) 85-109.
- Marek 2006 Chr. Marek, *Die Inschriften von Kaunos. Vestigia* 55. München 2006.
- Marek 2010 Chr. Marek, *Geschichte Kleinasiens in der Antike*². München 2010.
- Marek 2011 Chr. Marek, "Kaunos und Lykie". *Adalya* 14 (2011) 57-60.
- Mitchell 2012 S. Mitchell, *The Greek and Latin Inscriptions of Ankara (Ancyra). Vestigia* 62. München 2012.
- Mittenhuber 2009 B. F. Mittenhuber, "Das Monument". Eds. F. Mittenhuber – G. Graßhoff, *Untersuchungen zum Stadiasmus von Patara. Modellierung und Analyse eines antiken geographischen Streckennetzes*. Bern (2009) 11-26.
- Moretti 1948 L. Moretti, *Inscriptiones Graecae Urbis Romae I*. Roma 1948.
- Moretti 1953 L. Moretti, *Iscrizioni Agonistiche Greche*. Roma 1953.
- Munro 1916 J. A. R. Munro, *Ancient Greek Inscriptions in the British Museum, Part IV*. Oxford 1916.
- Öğün 1968 B. Öğün, "Kaunos Sondajları (1966-1967)". *TürkAD* 16, 1 (1968) 121-131.
- Öğün 1980 B. Öğün, "Kaunos Kazıları 1979". *KST* 2 (1980) 61-63.
- Öğün et al. 2002 B. Öğün, C. Işık, A. Diler, O. Özer, B. Schmaltz, C. Marek – M. Doyran, *Kaunos. Kbid. 35 Yılın Araştırma Sonuçları (1966-2001)*. İzmir 2002.
- Oliver 1989 J. H. Oliver, *Greek Constitutions of Early Emperors from Inscriptions and Papyri*. Philadelphia 1989.

- Özer 1996 O. Özer, *Mimarideki Doğa ve Kavram Boyutlarının Bir Antik Kentte İrdelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. İstanbul 1996.
- Öztaner 2012 S. H. Öztaner, "Xanthoslu Seçkin Bir Ailenin Onuruna İnşa Edilmiş Bir Anıt: Letoon Arruntii Anıtı". Eds. T. Yiğit, M. A. Kaya – A. Sina, *Ömer Çapar'a Armağan*. Ankara (2012) 233-242.
- Pickard 1921 C. Pickard, *L'Etablissement des Poseidoniastes de Bérytos. Délos VI*. Paris 1921.
- Pleket 1958 H. W. Pleket, "Note on a Custom-Law from Caunus". *Mnemosyne* 11 (1958) 128-135.
- Pleket 1973 H. W. Pleket, "Some Aspects of the History of the Athletic Guilds". *ZPE* 10 (1973) 197-227.
- Poland 1909 F. Poland, *Geschichte des Griechischen Vereinswesens*. Leipzig 1909.
- Rascdorff 1895 O. Rascdorff, *Die Exedra des Attalos und das Ostdenkmal*. *AvP* V, 2. Berlin 1895.
- Rémy 1989 B. Rémy, *Les carrières sénatoriales dans les provinces romaines d'Anatolie au Haut-Empire (31 av. J.-C.-284 ap. J.-C)*. İstanbul-Paris 1989.
- Robert – Robert 1969 J. Robert – L. Robert, *Bulletin épigraphique, Toma VI 1968-1970, Jahrgangs weise in Revue des Études Grecques*. Paris 1969.
- Robert 1969 L. Robert, *Opéra Minora Selecta, Epigraphie et antiquités Grecques I*. Amsterdam 1969.
- Roos 1968 P. Roos, "Research at Caunus". *OpAth* 8 (1968) 149-166.
- Şahin – Adak 2007 S. Şahin – M. Adak, *Stadiasmus Patarensis*. İstanbul 2007.
- Şahin 1982 S. Şahin, *Katalog Der Antiken Inschriften Des Museums Von Iznik (Nikaia)*, Teil II, 2. Bonn 1982.
- Şahin 1997 M. Ç. Şahin, "New Inscriptions from Lagina". *EA* 29 (1997) 83-106.
- Şahin 2001 N. Şahin, *Zeus'un Anadolu Kültleri*. İstanbul 2001.
- Schazmann 1923 P. Schazmann, *Das Gymnasium der Tempelbezirk der Hera Basileia*. *AvP* VI. Berlin, Leipzig 1923.
- Schmidt 1995 I. Schmidt, *Hellenistische Stauenbasen*. Frankfurt am Main 1995.
- Shoe 1936 L. T. Shoe, *Profiles of Greek Mouldings*. Vienna 1936.
- Shoe 1952 L. T. Shoe, *Profiles of Western Greek Mouldings*. Roma 1952.
- Shoe 1965 L. T. Shoe, *Etruscan and Republican Roman Mouldings*. Roma 1965.
- Speidel 1983 M. Speidel, "The Roman Army in Asia Minor: Recent Epigraphical Discoveries and Researches". Ed. S. Mitchell, *Armies and Frontiers in Roman and Byzantine Anatolia*. Oxford (1983) 7-34.
- Tanrıver 1996 C. Tanrıver, *Antik Devirde Lydia'da Sosyal ve Ekonomik Amaçlı Dernekler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi. İzmir 1996.
- Tırpan 1998 A. A. Tırpan, "Lagina Hekate Propylonu 1996". *KST* 19, 2 (1998) 173-194.
- Tuchelt 1979 K. Tuchelt, *Frühe Denkmäler Roms in Kleinasien. Beiträge zur archäologischen Überlieferung aus der Zeit der Republik und des Augustus*, Teil 1: *Roma und Promagistrate*. *IstMitt Beiheft* 23. Tübingen 1979.
- Vallois 1923 R. Vallois, *Le portique de Philippe*. Délos VII, 1. Paris 1923.
- von Thüngen 1994 S. F. von Thüngen, *Die Freie Stehende Griechische Exedra*. Mainz 1994.
- Wagner 1976 W. Wagner, *Seleukeia am Euphrat/Zeugma*. Wiesbaden 1976.
- Wiegand – Schrader 1904 Th. Wiegand – H. Schrader, *Priene. Ergebnisse der Ausgrabungen in den Jahren 1895-1898*. Berlin 1904.